

مرلوط سیلابی پچک ء موافقت پروجیکٹ (IFRAP)

ڈیرہ اللہ یار ٹاؤن ء خاطر سیلابی حفاظتی بند ء تعمیر

(Package-VI)

انتظامی خلاصہ

1- پروجیکٹ ء پس منظر

بلوچستان پاکستان ء رقبہ ء حساب ء سب سے گران صوبہ انت، ولے آبی کمی ء موسمیاتی تبدیلی ء اثرات ء ملک ء زیات متاثرہ علاقہ آبی دیم ء شمار بیت۔ کمزور آبپاشی بنیادی ڈھانچہ، خشک موسم ء دور دراز دیمی آبادیانی سبب ء صوبہ خشک سالی ء سیلاب دونوں ء خطرہ ء روبرو انت۔ 2022 ء تباہ کن مون سون سیلاباں دیم، آبپاشی نظام ء سیلابی تحفظ ء بنیادی ڈھانچہ ء گران نقصان رستنت، روزگار متاثر کرت، فصل تباہ کرت ء دیمی آبادیانی حفاظت ء خطرہ پیدا کرت۔

ای صورت حال ء رد عمل ء حکومت پاکستان عالمی بینک ء مالی معاونت ء مملوط سیلابی پچک ء موافقت پروجیکٹ (IFRAP) شروع کرت۔ ای پروجیکٹ بلوچستان ء 2022 ء سیلاب پس بازسازی، پچک ء زیادتی ء ذریعہ معاش ء تنوع ء وسیع تر پروگرام ء حصہ انت۔ IFRAP ء مقصد صوبہ ء آب ء سیلابی انتظامی نظام ء بحالی ء مضبوطی، زرعی پیداوار ء اضافہ، ء بنیادی ڈھانچہ ء منصوبہ بندی ء نفاذ ء موسمیاتی پچک شامل کرگ انت۔

ابتدائی طور ء IFRAP ء PC-I ء 55 ذیلی پروجیکٹ شامل انت۔ ابتدائی سروے ء بیت (20) ذیلی پروجیکٹ عالمی بینک ء Project Appraisal Document (PAD) ء دیگر انتخابی معیار ء پورا نہ انت، لہذا ایشا پروجیکٹ ء گون خارج کرتگ انت، ء باقی سی و پنج (35) ذیلی پروجیکٹ تفصیلی ڈیزائن ء خاطر منتخب کرتگ انت۔ ای سی و پنج (35) منتخب ذیلی پروجیکٹ بلوچستان ء 19 ضلعانی اندر واقع انت، جن ء آواران، لسبیلہ، حب، نصیر آباد، جعفر آباد، صحبت پور، جھل مگسی، ہرنائی، موسی خیل، سی، کچھی، قلعہ سیف اللہ، پشین، زیارت، قلات، مستونگ، خاران، نوشکی ء واشک شامل انت۔ پورٹ فولیو ء 11 دیم/ذخیرہ آب ڈھانچہ، 11 دائمی/سیلابی آبپاشی اسکیم ء 13 سیلابی تحفظ ڈھانچہ شامل انت، کہ انانی تیرہ پکیج ء تقسیم کرتگ انت۔ ضلع جعفر آباد ء ڈیرہ اللہ یار ٹاؤن فلڈ پریوینشن بند IFRAP ء Package-VI ء یک ذیلی پروجیکٹ انت، کہ اسے ء مقصد مقامی آبادی ء زرعی اراضی ء بار بار ء سیلابی واقعات ء گون محفوظ داشتگ انت۔

ڈیرہ اللہ یار ذیلی پروجیکٹ ضلع جعفر آباد ء تقریباً 28°15'54.80"N، 68°14'50.27"E ء واقع انت۔ پروجیکٹ ء ڈیرہ اللہ یار ٹاؤن ء سیلابی حفاظتی بند ء تعمیر/بحالی، شہر ء village ء Jhat Pat Main Drain ء realignment/improvement، Road Main Drain ء Temple Main Drain ء road bridges ء aqueducts ء تعمیر شامل انت۔ سیلابی حفاظتی بند تقریباً 1,990 میٹر دراز homogeneous compacted earth-fill، toe protection ء stone pitching، geotextile، gabion launching apron ء embankment انت، جن ء drainage-related flooding/waterlogging/کم بوسیت۔

پروجیکٹ ء اہم مقصد

- زرعی اراضی ء انسانی آبادی ء آئندہ سیلابی خطرہ ء گون محفوظ داشتگ۔
- مضبوط سیلابی حفاظتی بنیادی ڈھانچہ ء ذریعہ ء موسمیاتی پچک ء زیادتی کرگ۔
- زمین ء پائیدار استعمال ء زرعی پیداوار ء فروغ دیگ۔
- ضلع جعفر آباد ء سیلاب متاثرہ آبادیانی سماجی ء اقتصادی بحالی ء مد دیگ۔

تمام مجوزہ تعمیراتی کارپیلے ۽ متاثرہ علاقہ آنی حد ۽ محدود پوہنت ۽ پروجیکٹ کے محفوظ علاقہ، دہلی خطہ یا ماحولیاتی حساس مقام ۽ گوں نکر نہ کنت۔

2۔ ماحولیاتی ۽ سماجی انتظامی منصوبہ (ESMP) ۽ مقصد

ماحولیاتی ۽ سماجی انتظامی منصوبہ (ESMP) عالمی بینک ۽ Environmental and Social Framework (ESF)، Environmental and Social Commitment Plan (ESCP) ۽ متعلقہ قومی ۽ صوبائی ماحولیاتی قانونانی مطابق تیار کرتا ہے۔ ESMP پروجیکٹ ۽ منصوبہ بندی، تعمیر ۽ عملی مرحلہ ۽ ممکنہ ماحولیاتی ۽ سماجی خطرہ آنی شناخت، تدارک ۽ نگرانی ۽ خاطر یک عملی فریم ورک فراہم کنت۔

• 1۔ ماحولیاتی ۽ سماجی اثرات ۽ مؤثر انتظام ۽ تدارک یقینی کرگ۔

• 2۔ عالمی بینک ۽ Environmental & Social Standards (ESS 1 تا 10) ۽ پابندی ۽ فروغ دیگ۔

• 3۔ کارکن ۽ نزدیک آبادیانی پیشہ ورانہ صحت، حفاظت ۽ بہبود ۽ بہتری کرگ۔

• 4۔ مؤثر مشاورت ۽ شکایت ازالہ نظام ۽ ذریعہ ۽ متعلقہ فریقانی شرکت ۽ شفافیت برقرار داشتگ۔

• 5۔ سیلابی حفاظتی بنیادی ڈھانچہ ۽ طویل مدتی پائیداری، موسمیاتی کچک ۽ کمیونی حفاظت یقینی کرگ۔

ESMP ٹینڈر ۽ معاہداتی دستاویزانی حصہ پوہنت تاکہ تعمیراتی ٹھیکیدار (CC) ۽ تعمیراتی نگرانی مشیر (CSC) ماحولیاتی ۽ سماجی پابندیانی تقاضہ ۽ اپنے ذمہ داریانی اندر مکمل طور ۽ شامل کنت۔

3۔ قانونی ۽ پالیسی فریم ورک

ESMP زیر ۽ قانون، پالیسی، معیار ۽ رہنما اصولانی روشنی ۽ تیار کرتا ہے:

• عالمی بینک ۽ Environmental and Social Standards (ESS 1 تا 10)، جن ۽ خطرہ انتظام، محنت ۽ کام ۽ حالات، آلودگی ۽ روک تھام، کمیونی صحت ۽ حفاظت، حیاتیاتی تنوع ۽ متعلقہ فریقانی شمولیت شامل انت۔

• IFC ۽ World Bank Group ۽ Occupational Health and Safety Guidelines۔

• Pakistan Environmental Protection Act, 1997 ۽ Balochistan Environmental Protection Act, 2012۔

• National Environmental Policy, 2005، National Conservation Strategy، Pakistan Climate Change Act, 2017۔

• National Disaster Management Act, 2010۔

• حیاتیاتی تنوع، موسمیاتی تبدیلی، محنت معیار ۽ ثقافتی ورثہ ۽ متعلقہ بین الاقوامی معاہدات جن ۽ پاکستان فریق انت۔

4۔ ماحولیاتی ۽ سماجی بنیادی صورتحال

ذیرہ اللہ یار ناڈان فلڈ پرنیکشن بند ۽ مقام کچھی میدان ۽ طاس ۽ واقع انت، جہاں نیم خشک موسم، کم نباتاتی احاطہ ۽ پہاڑی نالہ آنی وقت بہ وقت اچانک سیلاب نمایاں خصوصیات انت۔ ارضی ساخت بیشتر دریائی رسوبات ۽ بحیری آمیز سلت ۽ مشتمل انت۔ زیر زمین آب محدود انت ۽ ایش ۽ معیار مختلف انت۔ علاقہ ۽ گزر بسر ۽ زراعت ۽ مالداری اہم ذریعہ معاش انت۔ پروجیکٹ ۽ زیر اثر علاقہ یا ایش ۽ نزدیک کے محفوظ ماحولیاتی مسکن، جنگل یا اہم ثقافتی ورثہ موجود نہ انت۔

سماجی ۽ اقتصادی لحاظ ۽ مقامی آبادیان چھوٹ، دیہی ۽ معاشی طور ۽ کمزور انت۔ پروجیکٹ ۽ نفاذ ۽ قلیل مدتی روزگار ۽ موقع، بہتر سیلابی تحفظ ۽ مقامی باشندگانی ذریعہ معاش ۽ حفاظت ۽ زیادتی متوقع انت۔

5- اثرات ۽ جائزہ ۽ تدارکی اقدام

تعمیراتی ۽ عملی مرحلہ ۽ ممکنہ ماحولیاتی ۽ سماجی اثرات شناخت کرنا، جن ۽ ایس شامل انت:

- تعمیراتی مشینری ۽ عارضی گروو غبار، شور ۽ فضائی اخراج۔
- تعمیراتی فضلہ ۽ کھراؤ ۽ نکلگ اضافی مواد ۽ تلفی۔
- کارکن ۽ مقامی آبادی ۽ صحت ۽ حفاظت ۽ خطرہ۔
- تعمیراتی مواد ۽ نقل و حمل، embankment works ۽ village road bridges/aqueducts ۽ تعمیر ۽ عارضی ٹریفک خلل ۽ رسائی ۽ پابندی۔
- عارضی بہاؤ ۽ رکاوٹ، ناقص construction sequencing، overtopping، breach یا localized embankment failure ۽ صورت ۽ downstream منفی اثرات۔
- اگان بہاؤ رکاوٹ یا رخ بلی سبجنگ بیت نہ کسان، upstream ۽ downstream آبادی ۽ وگہ استعمال کنوکانی درمیان drainage/water-use تنازع۔
- Jhat Pat Main Drain، Temple Main Drain، Road Main Drain ۽ excavated silt/spoil ۽ reuse ۽ sediment quality، disposal ۽ خطرات۔
- مستقل نقل مکانی یا اراضی ۽ حصول متوقع نہ انت۔ بلے earthworks، drain realignment، bridge/aqueduct construction ۽ construction machinery ۽ حرکت دوران کھیت، گھر، دکان، غیر رسمی crossing، drainage route ۽ work-front areas ۽ عارضی رسائی ۽ پابندی پیدا ہو سیت۔ ای عارضی اثرات پیشگی اطلاع، محفوظ عارضی crossing/alternative route، traffic controls، متاثرہ استعمال کنوکانی گوں مشاورت ۽ پروجیکٹ GRM ۽ ذریعہ ۽ انتظام کرنا بنت۔
- اہم تدارکی اقدام ایس انت:

• ٹھیکیدار ۽ Environmental and Social Management Plan (CESMP) ۽ نفاذ، جن ۽ فضلہ، ٹریفک، صحت ۽ حفاظت ۽ ہنگامی حالت ۽ site-specific management plans شامل ہو سیت۔

• Personal Protective Equipment (PPEs)، ابتدائی طبی مدد ۽ حفاظتی تربیت ۽ فراہمی۔

• تعمیراتی فضلہ ۽ مجاز ادارہ آئی ذریعہ ۽ مقررہ مقام ۽ محفوظ طریقہ ۽ تلف کرگ۔

• تعمیراتی کار مکمل ہوگ پساں متاثرہ سطحانی بحالی۔

• ماحولیاتی ۽ سماجی معاملہ آئی مسلسل نگرانی ۽ رپورٹنگ۔

• متعلقہ فریقانی فعال شمولیت ۽ کارکن ۽ مقامی آبادی ۽ خاطر مؤثر Grievance Redress Mechanism (GRM) ۽ قیام۔

6- ادارہ جاتی انتظام

• ماحولیاتی ۽ سماجی انتظام Irrigation Department، Government of Balochistan ۽ تحت Project Implementation Unit (PIU) ۽ ذریعہ ۽ مربوط بیت، ۽ عالمی بینک نگرانی کنت۔ تعمیراتی ٹھیکیدار موقع ۽ ESMP ۽ نافذ کنت، Construction Supervision Consultants (CSC) ۽ نگرانی کنت ۽ PIU وقت بہ وقت آؤٹ کنت۔

ESMP ۽ مؤثر نفاذ ۽ خاطر پروجیکٹ عملہ ۽ استعداد ۽ زیادتی، تربیت ۽ آگاہی پروگرام کوننگ بہت۔ پابندی ۽ رپورٹنگ ۽ نگرانی ۽ خاطر مخصوص Environmental and Social Specialist Team تعینات کوننگ انت۔

7۔ شکایت ازالہ نظام (GRM)

پروجیکٹ ۽ تمام دور ۽ کارکن ۽ مقامی آبادی ۽ تحفظات ۽ شکایتانی ازالہ ۽ خاطر یک شفاف ۽ آسان رسائی والا Grievance Redress Mechanism فعال ہو بہت۔
GRM ۽ Public Complaint Cell، پروجیکٹ مقام ۽ PIU سطح ۽ Grievance Redress Committee (GRC)، ۽ شکایت ۽ وصولی، جانچ ۽ حل ۽ خاطر واضح مدت ۽ طریقہ کار شامل ہو بہت۔

8۔ ماحولیاتی ۽ سماجی انتظامی بہت

ESMP ۽ ماحولیاتی ۽ سماجی انتظام ۽ خاطر مختص بہت شامل انت، جن ۽ تدارک اقدام، نگرانی، استعداد ۽ زیادتی، آگاہی پروگرام ۽ ہنگامی اقداماتی خرچ شامل انت۔ پائیدار ۽ ضابطہ مطابق نفاذ یقینی کرگ ۽ خاطر ای لاگت پروجیکٹ ۽ مجموعی بہت ۽ شامل کوننگ بہت۔

9۔ نتیجہ

ذیرہ اللہ یار ناؤن فلڈ پروجیکشن بند ضلع جعفرآباد ۽ سیلابی ٹچک ۽ زیاد کرگ ۽ کمزور مقامی آبادی ۽ تحفظ دیگ ۽ خاطر یک اہم مداخلت انت۔ ESMP ۽ نفاذ ۽ ماحولیاتی، سماجی ۽ پیشہ ورانہ خطرہ کمترین حد ۽ رسگ ۽ مدد بہت ۽ تعمیراتی ۽ عملی سرگرمیاں محفوظ، پائیدار ۽ سماجی طور ۽ جامع طریقہ ۽ انجام دیگ بہت۔
ماحولیاتی حفاظتی اقدام، متعلقہ فریقانی شمولیت ۽ موسمیاتی ٹچک دار ڈیزائن ۽ یکجا کرگ ۽، پروجیکٹ آفات ۽ خطرہ ۽ کم کرگ، ذریعہ معاش ۽ بحالی، ۽ بلوچستان ۽ Integrated Flood Resilience and Adaptation Project (IFRAP) ۽ وسیع تر ٹچک سازی مقصدانی حصول ۽ نمایاں مدد کنت۔